

T-FC (2025) AWARD 1 E

Strasbourg, 17. veljače 2025.

KONVENCIJA O KRAJOBRAZU VIJEĆA EUROPE

**SMJERNICE ZA NAGRADU ZA KRAJOBRAZ VIJEĆA EUROPE: PRIHVATLJIVOST,
POSTUPCI I KRITERIJI**

9. sjednica za Nagradu za krajobraz Vijeća Europe (2025. – 2026.)

Dokument pripremio: Tajništvo

1. UVOD

Nagrada za krajobraz Vijeća Europe odaje priznanje dostignućima koja mogu poslužiti kao primjer i koja za cilj imaju poboljšanje kvalitete krajobraza na teritorijima država potpisnica Konvencije Vijeća Europe o krajobrazu (u daljnjem tekstu: Konvencija). Ustanovljena člankom 11. Konvencije, ova nagrada promiče prakse održivog krajobraza, ljudska prava, demokraciju i javno sudjelovanje, doprinoseći dobrobiti pojedinaca i društva. Ove smjernice opisuju proces, uvjete i kriterije za nagradu, na temelju **Rezolucije CM/Res(2008)3** i **Rezolucije CM/Res(2017)18**, uzimajući u obzir **Rejkjaviški proces**.

Četvrti *summit* šefova država i vlada, održan u Reykjavíku 16. – 17. svibnja 2023., prepoznao je „hitnost dodatnih napora za zaštitu okoliša, kao i za suzbijanje utjecaja trostruke planetarne krize onečišćenja, klimatskih promjena i gubitka bioraznolikosti na segment ljudskih prava, demokraciju i vladavinu prava”. Vijeće Europe time se obvezalo na jačanje aktivnosti u vezi s aspektima ljudskih prava zaštite okoliša te na pokretanje Rejkjaviškog procesa kojim se usredotočuje i osnažuje rad Vijeća Europe u ovom području, kako je navedeno u prilogu V. Rejkjaviške deklaracije o „Vijeću Europe i zaštiti okoliša”.

Prilog V. Rejkjaviške deklaracije poziva se na Konvenciju o krajobrazu kako bi istaknuo da „krajobraz ima važnu ulogu od javnog interesa u kulturnom, ekološkom i društvenom području te području zaštite okoliša, kao i da predstavlja ključni element dobrobiti pojedinaca i društva, a da zaštita i planiranje krajobraza te upravljanje njime podrazumijevaju prava i odgovornosti za sve.”

2. CILJ NAGRADE ZA KRAJOBRAZ

Svrha Nagrade za krajobraz sljedeća je:

- **priznavanje izvanrednih projekata iz područja zaštite krajobraza:** nagraditi primjerne mjere ili politike lokalnih odnosno regionalnih vlasti, njihovih udruženja te posebice značajne doprinose nevladinih organizacija u zaštiti i planiranju krajobraza ili upravljanju krajobrazom provedene u okviru Konvencije.
- **poticanje održivog teritorijalnog razvoja:** prepoznati projekte koji doprinose ekološkoj, društvenoj i gospodarskoj održivosti te poboljšanju životnih uvjeta ljudi.
- **podizanje svijesti:** povećanje razumijevanja javnosti kada su u pitanju vrijednost i uloga krajobraza te njegove promjene.
- **poticanje javnog sudjelovanja:** potaknuti inkluzivne procese donošenja odluka u razvoju politika o krajobrazu, osiguravajući sudjelovanje različitih dionika.

3. KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI ZA KANDIDATE

Sudionici koji ispunjavaju uvjete:

- **Lokalne ili regionalne vlasti i udruženja:** lokalne ili regionalne vlasti odnosno njihova udruženja koja su usvojila politike ili provela mjere u svrhu zaštite i planiranja krajobraza, odnosno upravljanja krajolicima. Te mjere moraju pokazati trajnu učinkovitost i služiti kao primjer drugim regijama.
- **Nevladine organizacije:** lokalne, regionalne i međunarodne nevladine organizacije koje su značajno imale značajan doprinos u području zaštite i planiranja krajobraza te upravljanja krajobrazom.

- **Prekogranična tijela vlasti:** lokalna ili regionalna tijela vlasti njihova udruženja uključena u upravljanje krajobrazom u graničnim i prekograničnim područjima ukoliko surađuju na zajedničkim inicijativama u vezi s krajobrazom.

Vrste projekata koje ispunjavaju uvjete za predaju:

- **Projekti za zaštitu krajobraza i upravljanje krajobrazom:** inicijative osmišljene u svrhu unaprjeđenja ili obnavljanja krajobraza na održiv način.
- **Projekti planiranja krajobraza:** strateški planovi za upravljanje ili transformaciju krajobraza s dugoročnim pozitivnim utjecajem.
- **Projekti javnih politika upravljanja krajobrazom:** inicijative usmjerene na razvoj, provedbu ili jačanje javnih politika koje se odnose na krajobraz, promicanje koherentnog i održivog teritorijalnog upravljanja.
- **Transnacionalni projekti i projekti suradnje:** projekti koji uključuju suradnju između više regija ili zemalja, a koji naglašavaju načela Konvencije.

Prihvatljivi vremenski okvir projekta:

- Projekt mora biti završen tri ili četiri godine prije podnošenja kandidature. Rezultat je objavljen i dostupan široj javnosti.

4. POSTUPAK DODJELE NAGRADE

Preporučuje se da se u zemljama, u kojima su u oblikovanje, planiranje i istraživanje krajobraza odnosno upravljanje krajobrazom uključene nacionalne stručne organizacije, provede proces konzultacije i suradnje kako bi se osigurao odabir najistaknutijih projekata za natjecanje.

Postupak dodjele nagrade strukturiran je u tri koraka:

1. korak – podnošenje kandidature

- **Prihvatljivost kandidature:** svaka potpisnica Konvencije može predati jednu kandidaturu, bilo izravno ili kao rezultat nacionalnog natjecanja. Kandidatura mora biti u skladu s pravilima i kriterijima nagrade.
- **Dokumenti koje je potrebno predati:**
 - **predstavljanje kandidata:** dokument (do tri stranice) koji opisuje kandidata i njegove uspjehe u području oblikovanja i zaštite krajobraza.
 - **detaljan opis projekta:** dokument (oko 20ak stranica) koji opisuje dovršeni projekt oblikovanja i zaštite krajobraza te predstavlja njegov dugotrajan učinak. Taj dokument mora se također pozivati na relevantne odredbe Konvencije o krajobrazu Vijeća Europe na koje se projekt odnosi.
 - **Popratni materijali:**
 - Digitalna kopija dokumentacije u PDF formatu na USB memorijskom ključu.
 - Poster i vizualni materijali (npr. slike krajobraza koje prikazuju stanje prije i poslije provedbe projekta).
 - Neobavezan videomaterijal (u trajanju od približno pet minuta) koji predstavlja projekt.

- **Jezik:** Materijali koji se predaju moraju biti napisani na jednom od službenih jezika Vijeća Europe (francuski ili engleski).
- **Ostali dokumenti:**
 - Svi materijali moraju biti bez autorskih prava kako bi se Vijeće Europe moglo služiti njima u komunikacijske svrhe. Imena autora bit će navedena.
 - Nepotpune prijave ili prijave koje ne ispunjavaju zadane uvjete bit će odbijene.
- **Rok:** prijave je potrebno predati tajništvu Konvencije na landscape@coe.int **do 31. prosinca 2025.** Nagrada se obično dodjeljuje svake dvije godine.

2. korak – razmatranje prijava

- **Sastav žirija:** žiri se sastoji od:
 - jednog člana odbora stručnjaka zaduženog za praćenje provedbe Konvencije, konkretno člana Upravnog odbora za kulturu, baštinu i krajobraz
 - predstavnika Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe kojega imenuje Kongres
 - predstavnika međunarodne nevladine organizacije kojega imenuje Glavni tajnik¹.
 - Tri istaknuta stručnjaka za oblikovanje i planiranje krajobraza te upravljanje krajobrazom i/ili u području znanosti o krajobrazu koje imenuje Glavni tajnik.
- **Zadaci žirija:**
 - Obavijestiti Vijeća Europe o svim osobnim ili financijskim interesima povezanim s predmetom rada žirija.
 - Isključiti se iz donošenja odluka u slučajevima sukoba interesa.
 - Osigurati da njihove odluke budu donesene bez nedopuštenog utjecaja. Žiri bira predsjednika i potpredsjednika iz svojih redova.
- **Proces evaluacije:** žiri pregledava predane prijave i procjenjuje njihovu usklađenost s kriterijima za dodjelu nagrade. Njime se određuje prihvatljivost svake prijave, uzimajući u obzir uvjete prihvatljivosti i informacije koje pruža Tajništvo, te ocjenjuje zasluge kandidata na temelju sljedećih elemenata:
 - **održivosti projekta**
 - **primjerne vrijednosti i inovativnosti**
 - **sudjelovanja i angažmana javnosti**
 - **utjecaja projekta na krajobraz i zajednicu.**
- **Glasanje:** žiri glasuje u nekoliko krugova:
 - U prva dva kruga odluka se donosi **većinom glasova**.
 - U narednim krugovima za odluku je dovoljna **relativna većina**.
 - U slučaju jednakog broja glasova, odlučujući je glas predsjedavajućeg žirija.

¹ Od 18. rujna 2024. dužnost glavnog tajnika Vijeća Europe preuzeo je Alain Berse

Ocjenjivački sud također može predložiti **posebna priznanja** za posebno istaknute projekte.

3. korak – dodjela i prezentacija nagrade

- **Proces pregleda:** pobjednički projekt prema prijedlogu žirija kao i sve projekte koji su dobili posebno priznanje pregledavaju stručna povjerenstva navedena u članku 10. Konvencije. U skladu s utvrđenom procedurom, preporuke i ocjene žirija prosljeđuju se Upravnom odboru za kulturu, baštinu i krajobraz. Taj odbor zatim prenosi pregledane preporuke Skupini izvjestitelja za kulturu, baštinu i krajobraz koja vrši dodatni pregled projekata prije nego što se konačne preporuke pošalju Odboru ministara na usvajanje.
- **Konačna odluka:** Odbor ministara službeno dodjeljuje Nagradu za krajobraz te eventualna posebna priznanja, uzimajući u obzir prijedlog žirija i preporuke drugih povjerenstava.
- **Dodjela nagrade:** za dodjelu nagrada i posebnih priznanja organizira se javna ceremonija. Glavni tajnik Vijeća Europe ili njegov predstavnik vode ceremoniju dodjele.

5. KRITERIJI ZA DODJELU

Nagrada za krajobraz temelji se na četiri osnovna kriterija:

1. kriterij – održivi teritorijalni razvoj

- **Cilj:** Projekt mora pokazivati učinkovite, konkretne rezultate u zaštiti i planiranju krajobraza te njegovom upravljanju. Trebao bi doprinositi dugoročnoj održivosti u dimenzijama zaštite okoliša te društvenim, gospodarskim, kulturnim i estetskim dimenzijama.
- **Uvjeti:**
 - Projekt mora pokazati kako otklanja štetu na obilježjima krajobraza i poboljšava njegovu kvalitetu.
 - Mora integrirati aspekte zaštite okoliša, društvene i gospodarske aspekte te biti usklađen s lokalnim ili regionalnim politikama održivog razvoja.

2. kriterij – primjerna vrijednost

- **Cilj:** Projekt mora poslužiti kao model najbolje prakse koji se može dalje replicirati.
- **Uvjeti:**
 - Politika ili mjera mora predstaviti inovativna ili učinkovita rješenja koja drugi mogu primijeniti u sličnim kontekstima.
 - Mora imati mjerljiv i pozitivan utjecaj na krajobraz.

3. kriterij – sudjelovanje javnosti

- **Cilj:** Projekt mora aktivno uključivati javnost, lokalne i regionalne vlasti te ostale dionike u proces donošenja odluka.
- **Uvjeti:**
 - Aktivno javno savjetovanje i dijalog (npr. javne tribine, radionice i konzultacije).

- Zajamčena vidljivost sudjelovanja javnosti u izradi politika i donošenju odluka tijekom cijelog projekta.

4. kriterij – podizanje svijesti

- **Cilj:** Projekt mora doprinosti podizanju svijesti javnosti o važnosti Konvencije za upravljanje krajobrazom te zaštitu i planiranje krajobraza, kao i o njezinoj ključnoj ulozi u društvu.
- **Uvjeti:**
 - Projekt mora uključivati aktivnosti usmjerene ka podizanju svijesti o vrijednosti krajobraza, poput javnih kampanja, obrazovnih inicijativa i angažman u medijima.
 - Nadalje, mora biti usklađen s člankom 6.A Konvencije koji naglašava važnost svijesti o krajobrazu.

6. NAGRADA ZA KRAJOBRAZ VIJEĆA EUROPE

U skladu s **Rezolucijom CM/Res(2017)18**, projekte koje prizna Odbor ministara uključuje se u **Savez za nagradu za krajobraz Vijeća Europe**. Taj Savez ima sljedeće zadatke:

- **Promiče primjerne projekte:** Priznate inicijative naglašavaju se kako bi nadahnule druge regije i nositelje udjela.
- **Potiče medijsko izvješćivanje:** Zemlje potpisnice potiču se da dijele svoja postignuća i uključuju javnost putem medijskih kampanja, jačanjem vidljivosti projekata vezanih za krajobraz diljem Europe.

7. PODACI ZA KONTAKT

Za dodatne informacije ili pomoć obratite se Sekretarijatu Vijeća Europe za Konvenciju o krajobrazu na: landscape@coe.int

Osoba za kontakt:

Gđa Nadiya MARINO
administrator
Adresa e-pošte: (u CC-u)
nadiya.marino@coe.int Telefonski
broj: + 33 (0) 3 90 21 55 24